

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

n/r g. dr. sc. Davora Božinovića, ministra

Ilica 335

10 000 Zagreb

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

n/r g. Josipa Aladrovića, ministra

Ulica grada Vukovara 78

10 000 Zagreb

HUP-ZG-642/20-I

U Zagrebu, 17. rujna 2020. g.

PREDMET: Prijedlog Zakona o strancima

- dodatno očitovanje, dostavlja se

Poštovani gospodine, ministre Božinoviću,
Poštovani gospodine, ministre Aladroviću,

nastavno na ranija očitovanja Hrvatske udruge poslodavca (dalje: HUP) na Prijedlog Zakona o strancima i jučerašnji sastanak Radne skupine za izradu Prijedloga Zakona o strancima, HUP ovim putem šalje dodatno očitovanje na izazove oko povećanja internacionalizacije visokog obrazovanja i utjecaju istoga na tržište rada u Hrvatskoj, posebno u kontekstu visokoobrazovanih deficitarnih zanimanja.

U pogledu dijela za studente državljanke trećih zemalja i činjenice da Direktiva 2003/109/EZ ograničava računanje punog vremena provedeno na temelju odobrenog privremenog boravka u svrhu studiranja za potrebe dugotrajnog boravišta, HUP upućuje na svoj alternativni prijedlog.

Naime, umjesto dugotrajnog boravišta moguće je ponuditi takvim završenim studentima stalni boravak na način da se u članak 156. stavak 1. Prijedloga Zakona uvrsti opcija „stalnog boravka“ za sve one koji su studirali u Hrvatskoj, boravili neprekinuto minimalno tri (3) godine i uspješno završili neki od studija na preddiplomskoj ili diplomskoj razini koji odgovaraju potrebama tržišta rada, što će se ustvrditi usporedbom s aktualnom listom deficitarnih zanimanja koju će objavljivati Hrvatski zavod za zapošljavanje, kako je navedeno u Prijedlogu Zakona o strancima.

Pregledom Direktive 2003/109/EZ ustanovljeno je kako institut „stalnog boravka“ ne potpada pod ograničenje računanja samo pola vremena provedenog u nekoj zemlji, članici EU. Stoga, ponuda stalnog boravka umjesto dugotrajnog boravišta bi ostvarivala cilj povećanja

Središnji ured: Radnička cesta 52, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, OIB: 80978339255

Podružnica Osijek: Vukovarska ulica 31 (Eurodom, IV kat), 31000 Osijek, tel: 031 370 074, 031 370 076, e-mail: hup-osijek@hup.hr

Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr

Podružnica Dalmacija: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr

Podružnica Varaždin: Zagrebačka 89, 42000 Varaždin, tel/fax: 042 352 034, e-mail: hup-varazdin@hup.hr

atraktivnosti dolaska na studije i internacionalizaciju visokog obrazovanja te zadržavanja visokoobrazovanih studenata iz trećih zemalja na tržištu rada Republike Hrvatske.

S obzirom da je prema izvještaju Europske komisije „*Attracting and retaining international students in the EU*“ iz rujna 2019 (nalazi se u prilogu), razvidno da većina EU članica poduzima aktivne mjere zadržavanja međunarodnih studenata na svom tržištu rada, ovakvo zakonsko rješenje zasigurno bi povećalo i konkurentnost hrvatskih poduzeća na zajedničkom EU i globalnom tržištu.

U nastavku navodimo prijedlog izmjene odredbe:

Članci 156. stavak 1. Prijedloga Zakona
--

Odredba glasi:

„(1) Stalni boravak može se odobriti državljaninu treće zemlje koji je:

1. član obitelji ili životni partner hrvatskog državljanina koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno četiri godine odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji ili životnog partnerstva
2. pripadnik hrvatskog naroda sa stranim državljanstvom ili bez državljanstva koji svoj status dokazuje potvrdom tijela državne uprave nadležnog za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i za kojeg je utvrđeno da se vratio s namjerom da trajno živi u Republici Hrvatskoj, a do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno tri godine odobren privremeni boravak
3. do dana podnošenja zahtjeva imao neprekidno tri godine odobren privremeni boravak, a u statusu izbjeglice je bio najmanje deset godina, što se dokazuje potvrdom tijela državne uprave nadležnog za stambeno zbrinjavanje
4. maloljetno dijete koje do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima neprekidno tri godine odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, a jedan od roditelja ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište
5. imao prebivalište u Republici Hrvatskoj na dan 8. listopada 1991. godine te je korisnik programa povratka ili obnove ili stambenog zbrinjavanja, što se dokazuje potvrdom tijela državne uprave nadležnog za stambeno zbrinjavanje i za kojeg je utvrđeno da se vratio s namjerom da trajno živi u Republici Hrvatskoj, uz obvezu da priloži dokaz o nekažnjavanju iz matične države ili države u kojoj je boravio duže od godine dana neposredno prije dolaska u Republiku Hrvatsku
6. maloljetno dijete koje živi u Republici Hrvatskoj:
 - čiji jedan od roditelja u trenutku rođenja djeteta ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište uz suglasnost drugog roditelja
 - čiji jedan roditelj, u trenutku rođenja djeteta, ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj, a drugi je roditelj nepoznat, umro, proglašen umrlim, lišen roditeljske skrbi ili potpuno, odnosno djelomično lišen poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb
7. rođen u Republici Hrvatskoj i od rođenja živi na području Republike Hrvatske, ali zbog opravdanih razloga na koje nije mogao utjecati, nije imao reguliran boravak.“

Prijedlog:

Dodati novu točku 8. koja bi glasila:

„8. studirao te stekao diplomu preddiplomskog, diplomskog ili integriranog studija na nekom od akreditiranih visokih učilišta, kojom je stekao neko od zvanja potrebno nacionalnom tržištu rada, a do dana podnošenja zahtjeva u Republici Hrvatskoj ima neprekidno tri godine odobren privremeni boravak u svrhu studiranja.“

Obrazloženje:

Sukladno studiji Europske komisije iz priloga, većina država članica EU (15 do 27 država članica) implementiralo je ciljne mjere ili poticaje za zadržavanje međunarodnih studenata. Republika Hrvatska ovog časa nije među tih 15 država članica te imamo jedinstvenu priliku bolje se pozicionirati kroz trenutne izmjene Zakona.

Najčešće usvojena mjera bila je izuzeće od testa tržišta rada za međunarodne studente. U nizu država članica međunarodni studenti također su oslobođeni potrebe za dobivanjem radne dozvole. Primjerice, u Estoniji su međunarodni studenti koji su završili obrazovanje u toj zemlji su izuzeti od kvota, a to se izuzeće primjenjivalo i ako je državljanin treće zemlje otišao i vratio se u Estoniju kako bi zatražio novu dozvolu boravka. Nadalje, u većini država članica ne postoje ograničenja u pogledu područja posla u kojem je međunarodni student mogao potražiti posao ili otvoriti poduzeće.

Visoka učilišta u Hrvatskoj pokazuju tendenciju i želju za upisom većeg broja stranih studenata, uključujući i onih izvan granica EGP-a, što je potaknuto činjenicom da svake godine ostane čak 13.000 nepopunjenih mjesta na hrvatskim sveučilištima. Također, trenutno se provodi i projekt internacionalizacije visokog obrazovanja, vrijedan 50 milijuna kuna i financiran iz Europskog socijalnog fonda, a kojim će čak 40 studija biti prilagođeno studiranju na engleskom jeziku. Poglavitito zbog činjenice da se u proteklih šest godina broj srednjoškolaca smanjio za čak 34.760 neophodno je osigurati dodatne obrazovane pojedince koji će se kroz razdoblja studiranja prirodno uklopiti u lokalnu zajednicu te steći sva potrebna znanja i vještine kako bi nadomjestili manjak visokokvalificirane radne snage, pogotovo u djelatnostima s visokom dodanom vrijednosti te nakon studija ostati pridonositi razvoju Republike Hrvatske.

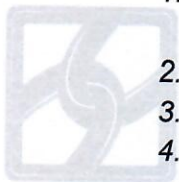
Na ovaj način bi se dodatno motiviralo diplomante iz trećih država koji su završili studij u Hrvatskoj da za vrijeme studija nauče i hrvatski jezik kako bi imali priliku dobiti i stalni boravak.

U slučaju potrebe dodatne zaštite sustava socijalne skrbi Republike Hrvatske, moguće je propisati u članku 158. stavka 1. Prijedloga Zakona o ukidanju stalnog boravka uvrstiti da se stalni boravak može ukinuti ako je osoba nezaposlena dulje od npr. šest mjeseci nakon određenog perioda, a što će se lako utvrditi uvidom u HZMO i JOPPD podatke. Prijedlog izmjene navodimo u nastavku:

Članak 158. Prijedloga Zakona

Odredba glasi:

„(1) Stalni boravak ukida se državljaninu treće zemlje ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj ili izdano upozorenje u SIS-u u svrhu zabrane ulaska
2. se iselio iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravio u inozemstvu duže od godinu dana
3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja
4. je podnio prijedlog za ukidanjem stalnog boravka.

(2) Rješenje o ukidanju stalnog boravka donosi Ministarstvo na prijedlog policijske uprave odnosno policijske postaje prema mjestu prebivališta državljanina treće zemlje.

(3) Ministarstvo ne donosi rješenje o ukidanju stalnog boravka ako je zabrana ulaska i boravka iz stavka 1. točke 1. ovoga članka izrečena rješenjem o protjerivanju.

(4) Protiv rješenja o ukidanju stalnog boravka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.“

Prijedlog:

Izmjena članka na sljedeći način:

„(1) Stalni boravak ukida se državljaninu treće zemlje ako:

1. ima zabranu ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj ili izdano upozorenje u SIS-u u svrhu zabrane ulaska
2. se iselio iz Republike Hrvatske ili neprekidno boravio u inozemstvu duže od godinu dana
3. to zahtijevaju razlozi zaštite javnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja
4. je podnio prijedlog za ukidanjem stalnog boravka.

(2) Državljaninu treće zemlje, kojem je stalni boravak odobren temeljem članka 156. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona, pored razloga iz stavka 1. ovoga članka, stalni boravak se ukida ako je osoba nezaposlena dulje od šest mjeseci, u vremenu dvije godine nakon završetka studija.

(3) Rješenje o ukidanju stalnog boravka donosi Ministarstvo na prijedlog ministarstva nadležnog za područje rada odnosno Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili na prijedlog policijske uprave odnosno policijske postaje prema mjestu prebivališta državljanina treće zemlje.

(4) Ministarstvo ne donosi rješenje o ukidanju stalnog boravka ako je zabrana ulaska i boravka iz stavka 1. točke 1. ovoga članka izrečena rješenjem o protjerivanju.

(5) Protiv rješenja o ukidanju stalnog boravka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.“

Nadamo se kako ćete uvažiti naše prijedloge i komentare te za sve informacije i pomoć, ostajemo na raspolaganju.

S poštovanjem,

Damir Zorić,

glavni direktor

PRILOG: Europska komisija, *Attracting and retaining international students in the EU*